

Kasvun ja oppimisen lautakunta 11.10.2023 § 157

§ 157

Oikaisuvaatimus 22.9.2023 päätöksestä olla myöntämättä haettu poissaololupa

Valmistelijat / lisätiedot:
Lakovaara Leena

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta kumoaa Kaitaan koulun luokanopettajan 14.9.2023 tekemän päätöksen oppilaan poissaololuvan myöntämättä jättämisestä ja palauttaa asian koululle uudelleen käsiteltäväksi.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Perusopetuslain oppilaan poissaoloja koskeva säännös on muuttunut 1.8.2023 lukien siten, että opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä poissaoloja sekä seurata ja puuttua poissaoloihin suunnitelmallisesti. Muutokseen liittyen Kaitaan koulun rehtorin Wilma-viestissä huoltajille 24.8.2023 ja koulun ja kodin päivässä 2.9.2023 on tuotu esiin, ettei ylimääräisiä lomia myönnetä ilman erityisen vahvaa perustetta. Lomamatkat tulisi siten tehdä koulun loma-aikana.

Kaitaan koulun luokanopettaja on 14.9.2023 päättänyt olla myöntämättä oppilaalle haettua viiden päivän poissaololupaa. Poissaololupaa on haettua lomamatkalle, joka tehdään talviloman 2024 yhteydessä.

Huoltaja on 22.9.2023 tehnyt oikaisuvaatimuksen päätöksestä olla myöntämättä haettua poissaololupaa ja pyytänyt loman myöntämistä.

Lainsäädäntö

Perusopetuslain 35.1 §:n mukaan oppilaan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

Perusopetuslain 26.2 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Opetuksen järjestäjän tulee

ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Edellä mainittu 26.2 § on muuttunut 1.8.2023 lukien. Säännöstä on muutettu siten, että opetuksen järjestäjän on ennaltaehkäistävä poissaoloja. Lisäksi opetuksen järjestäjän on seurattava ja puututtava poissaoloihin suunnitelmallisesti.

Muutosta koskevan hallituksen esityksen (HE 162/2022 vp) mukaan poissaolojen ennaltaehkäisyllä tarkoitettaisiin esimerkiksi kouluun kiinnittymistä lisäävän toimintakulttuurin luomista, tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamista, jatkuvan ryhmytymisen tukemista, poissaolojen systemaattista seurantaa ja varhaista reagoimista sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Suunnitelmallisella puuttumisella poissaoloihin tarkoitettaisiin esimerkiksi pedagogisen ja monialaisen tuen tapojen yhtenäistämistä sekä eri toimijoiden roolien selkiyttämistä poissaolojen syiden selvittämisessä ja niihin puuttumisessa.

Muutoksen tavoitteena on edistää oppilaiden hyvinvointia sekä vahvistaa koulujen edellytyksiä tukea perustaitoja ja saavuttaa oppimistuloksia koulupoissaoloja vähentämällä. Taustalla on huoli perusopetuksen oppilaiden runsaista ja pitkäaikaisista poissaoloista. Pitkittyneet poissaolot vaikeuttavat lapsen tai nuoren opintojen etenemistä ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin hakeutumista. Pitkittyneitä poissaoloja voivat aiheuttaa muun muassa psyykkiset syyt, motivaatio-ongelmat, kiusaaminen tai muut oppilaan koulukuntoisuutta heikentävät tekijät.

Opetussuunnitelmat

Perusopetuslakiin poissaoloista tehdyn muutoksen johdosta myös Opetushallituksen vahvistamia perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita ja lautakunnan hyväksymää suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmaa on muutettu. Muutoksia on käsitelty kasvun ja oppimisen lautakunnassa 24.5.2023 § 97. Muutokset ovat tulleet voimaan 1.8.2023. Oheismateriaalina on Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmaan tehdyt lisäykset poissaoloihin liittyen.

Poissaolojen ennaltaehkäisy ja niihin puuttuminen

Kasvun ja oppimisen lautakunnan hyväksymän delegointipäätöksen mukaisesti luokanopettaja/luokanvalvoja päättää poissaololuvasta enintään viideksi koulupäiväksi. Tätä pidemmistä poissaololuvista päättää koulun rehtori.

Espoossa on käytössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa laadittu yhteinen poissaolomalli. Mallin avulla voidaan seurata ja puuttua poissaoloihin suunnitelmallisesti. Mallissa on kuvattu myös ennaltaehkäisevän työn sisältöä. Tiivistelmä mallista on oheismateriaalina.

Perusopetuslakiin ja opetussuunnitelmiin tehdyt muutokset eivät kiellä poissaololupien myöntämistä. Perusopetuslain mukaan oppilaalle voidaan erityisestä syystä myöntää tilapäinen vapaus opetukseen osallistumisesta. Laissa ei ole määritelty, milloin kyse on erityisestä syystä. Kun poissaololupaa haetaan lomamatkan tai vastaavan syyn perusteella, opetuksen järjestäjällä on harkintavaltaa, myöntääkö luvan vaiko ei. Harkintaan vaikuttaa mm. oppilaan tilanne sekä poissaolon peruste ja kesto.

Perusopetuslakiin tehdyillä muutoksilla on pyritty erityisesti pitkittyneiden poissaolojen ehkäisyyn ja niihin puuttumiseen sekä kouluun kiinnittymisen tukemiseen. Tavoitteena on oppilaan hyvinvoinnin edistäminen. Perheen lomamatka tai kaukana asuvien sukulaisten luona vierailu voi tukea perheen ja lapsen/nuoren kokonaisyhyvinvointia. Perheitä voi tukea ohjaamalla suunnittelemaan lomamatkat ensisijaisesti koulujen lomakausiin.

Tulosityksikkötasolla on vaikea kategorisesti määritellä, kuinka pitkä poissaololupa lomamatkan perusteella voidaan myöntää. Kyse on harkinnanvaraisesta vapaasta ja päätösvalta on koulun tasolla opettajalla ja rehtorilla. Koululla on paras tietämys kunkin oppilaan tilanteesta. Toisaalta oppilaiden yhdenvertainen kohtelu edellyttää, että koulujen käytännöt eivät olennaisesti poikkea toisistaan. Kuten oikaisuvaatimuksessa tuodaan esiin, saman perheen lapsia voi olla oppilaina eri kouluissa. Koulujen erilaiset käytännöt voivat johtaa siihen, että samanpituiselle matkalle toinen lapsi saa luvan ja toinen ei.

Kyseessä on viittä koulupäivää koskeva poissaolohakemus. Perusopetuslain muutoksen tarkoituksena on ennalta ehkäistä poissaoloja ja puuttua pitkittyneisiin poissaoloihin. Päätökset poissaolohakemuksiin tulee tehdä tapaus- ja tilannekohtaisesti huomioiden oppilaan tilanne ja haetun vapaan peruste ja kesto. Päätösehdotuksessa esitetään, että päätös kumotaan ja asia palautetaan koululle uudelleen käsiteltäväksi.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Espoon perusopetuksen opetussuunnitelman muutos poissaoloihin liittyen (Yhteinen vastuu koulupäivästä)
- Tiivistelmä poissaolomallista (Läsnäolon tukeminen ja poissaoloihin puuttuminen)
- Salassa pidettävä Kielteinen päätös 14.9.2023 poissaololupahakemukseen (JulkL 24.1 § 32 k)
- Salassa pidettävä Oikaisuvaatimus 22.9.2023 (JulkL 24.1 § 32 k)

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Kaitaan koulu